

Aan de gemeenteraad van de Gemeente Ridderkerk

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk 25794	Datum 19 SEP. 2013
Contact MA Wezemer	Telefoon 0180-451265	E-mail M.A.Wezemer@ridderkerk.nl	Bijlage(n)

Betreft: Raadsinformatiebrief over uitkomsten Rapport 'Over signaal, sanctie en incasso'

Geachte raadsleden,

Op 1 januari 2013 is de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid ingevoerd, om de naleving van de wetten die onder het ministerie van SZW vallen te bevorderen. De rode draad van de wet is dat fraude niet mag lonen. Dit betekent dat de ten onrechte verstrekte uitkering volledig wordt teruggevorderd en dat er hoge boetes opgelegd worden. De inspectie wil op termijn graag de effectiviteit van de gemeenten, het UWV en de SVB bij de uitvoering van de fraudewet vaststellen. Om dit te kunnen bepalen zijn er in 2012 drie onderzoeken uitgevoerd. De onderzoeken hebben betrekking op de handhaving van de inlichtingenplicht en volgen het uitvoeringsproces handhaving, zoals dat bij o.a. gemeenten wordt uitgevoerd. Vanaf 2014 zal de inspectie opnieuw een onderzoek doen om te kunnen beoordelen of o.a. de gemeenten er in zijn geslaagd de aanscherping van de handhaving te realiseren.

Ook het onderzoek uit 2012 heeft tot een aantal uitkomsten geleid:

1. Er is sprake van een voortvarende fraudeaanpak, als er gestuurd wordt op een korte periode van het proces tussen fraudesignaal, onderzoek en eventueel boeteoplegging. Op deze manier worden fraudeurs snel met hun handelen geconfronteerd;
2. Van de onderzochte gemeenten hanteren slechts enkelen normtijden, waardoor maar in beperkte mate kan worden gestuurd op het beperken van de periode tussen de overtreding en afronding onderzoek. Van de gemeenten die wel normtijden hanteren is de onderzoeksduur in de regel korter. Er zijn op dit punten dus zeker verbeteringen mogelijk. Daarnaast vindt er op dit punt geen controle plaats bij gemeenten.
3. Bij onderzoek naar partnerfraude is volgens gemeenten het leveren van bewijslast moeilijk en is jurisprudentie niet eenduidig. Vaak wordt daarom de prioriteit gelegd bij het beëindigen van de uitkering en niet bij het vaststellen van het moment dat de fraude is ontstaan. Dit heeft tot gevolg dat het ten onrechte genoten voordeel dus niet volledig wordt teruggevorderd.
4. Gemeenten onderzoeken niet alle witte-fraudesignalen in verband met een beperkte onderzoekscapaciteit.
5. In 30% van de gevallen, wanneer er sprake is van overtreding van de inlichtingenplicht, leggen gemeenten een maatregel op. De oorzaak dat dit zo weinig

is gebeurd, ligt in het feit dat gemeenten geen maatregel konden opleggen wanneer de uitkering was beëindigd.

6. De onderzochte gemeenten blijken lang niet allemaal de volledige aflossingscapaciteit te benutten.
7. Er is een onderscheid tussen gemeenten in beleid en uitvoering op dit terrein. Er zijn gemeenten die strikt zijn en gemeenten die coulant zijn. Gemeenten die strikt zijn benutten een hogere aflossingscapaciteit. Coulante gemeenten laten kansen liggen op het gebied van incasso en invordering.

Naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek zal hieronder per punt de situatie in Ridderkerk worden beschreven.

1. Fraudeaanpak: over het algemeen is er een korte periode tussen het fraudesignaal, het onderzoek en het opleggen van de boete. Het fraudesignaal wordt opgepakt door de klantmanager die een onderzoek start. Indien er een boete moet worden opgelegd, wordt deze melding doorgestuurd naar de medewerker terugvordering en verhaal die de boete oplegt en controleert of deze ook wordt betaald.
2. Normtijden: de normtijden zitten verweven in de gemeentelijke werkprocessen. In de werkprocessen zijn termijnen vastgesteld per onderdeel van het werkproces.
3. Partnerfraude: dit kan per casus verschillen. Als de bewijsvoering en/of motivering goed is, dan kan er worden teruggevorderd vanaf het moment van het ontstaan van de fraude. In andere gevallen kan dat anders zijn.
4. Witte-fraudesignalen: fraudesignalen van het inlichtingenbureau worden in Ridderkerk allemaal gecontroleerd door de administratie. Tot eind 2012 kwamen de fraudesignalen op papier binnen. Nu worden ze automatisch ingelezen in GWS en worden zo verder afgehandeld.
5. Overtreding van de inlichtingenplicht: de verplichting tot terugvordering betreft alleen vorderingen, die, als gevolg van de schending van de inlichtingenplicht, na 1 januari 2013 zijn ontstaan. Voor 2013 werd er ook al teruggevorderd, maar was dit nog niet verplicht.
6. Benutten van de volledige aflossingscapaciteit: de hoogte van het aflossingsbedrag is afhankelijk van de soort vordering en het inkomen van de schuldenaar. Er wordt hierbij gebruik gemaakt van de richtlijnen, uit het beleid uitkeringen, april 2013. De gemeente let erop dat een klant binnen de termijn het gevorderde bedrag betaald. Loopt dit voorspoedig, dan wordt ervan uitgegaan dat het volledige bedrag binnen de termijn wordt terugbetaald. Als klanten niet betalen, dan wordt daar stevig op in gezet; er wordt dan overgegaan tot beslaglegging
7. Coulant of strikt: Ridderkerk bevindt zich tussen coulant en strikt in. Er zijn gemeenten die al een boete opleggen als mensen hun inkomensformulier te laat inleveren (dit is wettelijk toegestaan), maar in Ridderkerk gebeurt dit niet. Hier worden klanten geïnformeerd dat ze te laat zijn en krijgen ze een hersteltermijn voor het inleveren van de benodigde informatie. Als hier niet op gereageerd wordt, dan wordt het boeteprocess inwerking gezet.

Hieronder volgen nog enkele getallen over fraude in Ridderkerk.

Totaal aantal meldingen van fraude in de eerste helft van 2013: 80.

Aantal afgehandelde meldingen van fraude: 30.

Hiervan was 15 maal de uitkering rechtmatig en 15 maal de uitkering onrechtmatig.

50 meldingen zijn nog in behandeling.

In het onderzoek, van de inspectie van SZW, worden gemeenten vergeleken met het UWV en de SVB als het gaat om de uitvoering van de fraudewet. In het onderzoek wordt er weinig rekening gehouden met het feit dat een gemeente een totaal andere organisatie is dan het UWV en de SVB en ook een andere relatie heeft met haar klanten. Klantmanagers van het UWV en de SVB staan op veel meer afstand van de klant dan gemeenten. Die hebben vaak telefonisch en fysiek contact en voelen vaak compassie met de klant. Daarnaast hebben de klantmanagers in Ridderkerk vaak twee petten op, die van klantmanager en die van toezichthouder. Dat combineert niet altijd even goed. Hierdoor is het besluit genomen om een aparte toezichthouder in dienst te nemen. Deze toezichthouder zit tussen de klantmanager en sociaal rechercheur in en kan hierdoor zijn onafhankelijke positie goed waarborgen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk
de secretaris

dnr. H.W.J. Klaucke

de burgemeester

mw. A. Attema

